

Suvestinė redakcija nuo 2016-09-08 iki 2018-10-19

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2002, Nr. [97-4303](#), i. k. 102301MISAK0486/359

Nauja redakcija nuo 2015-01-24:

Nr. [D1-69/3D-36](#), 2015-01-22, paskelbta TAR 2015-01-23, i. k. 2015-01000

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL MEDŽIOJAMŲJŲ GYVŪNŲ PADARYTOS ŽALOS ŽEMĖS ŪKIO PASĖLIAMS,
ŪKINIAMS GYVŪNAMS IR MIŠKUI APSKAIČIAVIMO METODIKOS
PATVIRTINIMO**

2002 m. rugsėjo 23 d. Nr. 486/359

Vilnius

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymo 18 straipsnio 2 dalimi,
t v i r t i n a m e Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos žemės ūkio pasėliams, ūkiniams
gyvūnams ir miškui apskaičiavimo metodiką (pridedama).

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

JERONIMAS KRAUJELIS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2002 m. rugsėjo 23 d. įsakymu Nr. 486/359
(Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2015 m. sausio 22 d.
įsakymo Nr. D1-69/3D-36 redakcija)

MEDŽIOJAMŲJŲ GYVŪNŲ PADARYTOS ŽALOS ŽEMĖS ŪKIO PASĖLIAMS, ŪKINIAMS GYVŪNAMS IR MIŠKUI APSKAIČIAVIMO METODIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos žemės ūkio pasėliams, ūkiniams gyvūnams ir miškui apskaičiavimo metodika (toliau – metodika) reglamentuoja dėl medžiojamųjų gyvūnų pakenkimų žemės ūkio pasėliams, ūkiniams gyvūnams, miškui ir hidrotechnikos įrenginiams padarytos žalos žemės, miško ir vandens telkinių sklypų savininkams, valdytojams ar naudotojams piniginės išraiškos apskaičiavimą bei nustato pasėlių apsaugojimo nuo medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos priemones, kurias turi taikyti žemės ūkio pasėlių savininkas.

2. Medžiojamųjų gyvūnų padaryta žala žemės ūkio pasėliams, ūkiniams gyvūnams ir miškui, hidrotechnikos įrenginiams, vadovaujantis šia metodika, vertinama ir apskaičiuojama Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymo 18 straipsnyje numatytais atvejais.

Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos dydis turi būti įvertintas per 7 kalendorines dienas nuo atitinkamo žemės, miško ar vandens telkinio savininko, valdytojo ar naudotojo prašymo gavimo seniūnijoje, išskyrus atvejį, kai dėl žalos pobūdžio jos dydį įmanoma nustatyti tik praėjus daugiau negu 7 kalendorinėms dienoms (šiuo atveju laikotarpi, kada žala yra geriausiai matoma ir ją įmanoma įvertinti, pasirenka savivaldybės komisija medžiojamųjų gyvūnų padarytai žalai įvertinti).

Vertinant medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos dydį vietoje, surašomas Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apžiūros aktas (1 priedas).

3. Žalą atlyginant valstybės vardu, vadovaujamas 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1408/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai žemės ūkio sektoriuje (OL 2013 L 352, p. 9), 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2013 L 352, p. 1), 2014 m. birželio 27 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 717/2014 dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo *de minimis* valstybės pagalbai žuvininkystės sektoriui, Europos Sąjungos valstybės pagalbos žemės ūkio ir miškininkystės sektoriaus ir kaimo vietovėse gairių 2014–2020 m. (2014/C 204/01) nuostatomis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-603/3D-652](#), 2015-08-21, paskelbta TAR 2015-08-21, i. k. 2015-12505

4. Žalą valstybės vardu atlyginanti institucija, prieš atlygindama medžiojamųjų gyvūnų padarytą žalą žemės, miško ir vandens telkinių sklypų savininkams, valdytojams ir naudotojams, vadovaudamasi Suteiktos valstybės pagalbos registro nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. sausio 19 d. nutarimu Nr. 35 „Dėl Suteiktos valstybės pagalbos registro įsteigimo, jo nuostatų patvirtinimo ir veiklos pradžios nustatymo“, ir Suteiktos valstybės pagalbos registravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos 2005 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 1S-111 „Dėl Suteiktos valstybės pagalbos registravimo taisyklių patvirtinimo“, patikrina, ar bendra per atitinkamus mokestinius ir dvejus

ankstesnius mokestinius metus žemės savininkui, naudotojui ar valdytojui suteikta *de minimis* pagalba, į kurią įskaitomos ir išmokos už žalą pagal šią metodiką, išskyrus išmokas už vilkų ūkiniams gyvūnams padarytą žalą (jei buvo taikytos prevencinės apsaugos priemonės) ir išmokas už stumbrų padarytą žalą, neviršys 3 punkte minimuose Reglamentuose nustatyto maksimalaus leistino *de minimis* pagalbos dydžio. Jeigu, išmokėjus kompensacinę išmoką, būtų viršytas maksimalus leistinas *de minimis* pagalbos dydis, apskaičiuota išmoka sumažinama tiek, kad nebūtų pažeistas nurodytasis reglamentas. Informacija apie suteiktą *de minimis* pagalbą žemės savininkui, naudotojui ar valdytojui, vadovaujantis Suteiktos valstybės pagalbos registro nuostatais ir Suteiktos valstybės pagalbos registravimo taisyklėmis, teikiama Suteiktos valstybės pagalbos registru ir išmoką gavusiam žemės savininkui, naudotojui ar valdytojui. Žalą atlyginanti institucija informuoja išmoką gavusį žemės, miško ar vandens telkinio savininką, naudotoją ar valdytoją apie jam skirtą *de minimis* pagalbos dydį, kartu nurodydama Reglamentą.

Žalą valstybės vardu atlyginanti institucija, kompensuodama pirminės žemės ūkio produktų gamybos veiklą vykdančioms įmonėms už vilkų ūkiniams gyvūnams padarytą žalą (jei buvo taikytos prevencinės apsaugos priemonės) ir už stumbrų padarytą žalą, vadovaujasi Europos Sąjungos valstybės pagalbos žemės ūkio ir miškininkystės sektoriaus ir kaimo vietovėse gairių 2014–2020 m. (2014/C 204/01) nuostatomis. Tuo atveju, kai valstybės pagalba teikiama už vilkų ūkiniams gyvūnams padarytą žalą, iš pagalbos gavėjų reikalaujama, kad būtų taikytos pagrįstos prevencinės priemonės, pavyzdžiui, įvairios apsauginės tvoros, sarginiai šunys ūkiniams gyvūnams apsaugoti.

Skaičiuojant išmokas, reikia įvertinti, ar žalą padarė vilkai ir/ar stumbrai (nustatyti tiesioginį patirtos žalos priežastinį ryšį dėl vilkų ir/ar stumbrų elgesio).

Tinkamomis finansuoti išlaidomis gali būti laikomos su žala susijusios išlaidos, kurios yra tiesioginė žala padariusio įvykio pasekmė. Žalos kompensavimas gali apimti:

1. 100 procentų tiesioginių išlaidų, susijusių su sunaikintų gyvūnų arba augalų rinkos verte;
2. 80 procentų netiesioginių išlaidų, susijusių su sužeistų gyvūnų gydymu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-431/3D-409](#), 2015-05-22, paskelbta TAR 2015-05-22, i. k. 2015-07791

Nr. [D1-603/3D-652](#), 2015-08-21, paskelbta TAR 2015-08-21, i. k. 2015-12505

5. Jei žemės, miško ir vandens telkinių sklypų savininkams, valdytojams ar naudotojams jau išmokėta draudimo išmoka už žemės pasėlių, gyvūnų ar gyvulių, miško, hidrotechnikos įrenginių ar kitų objektų sunaikinimą ar sužalojimą, iš žalos atlyginimo sumos atimama draudimo išmoka. Visais atvejais medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos kompensuojama suma ūkio subjektui neturi viršyti jo patirtų faktinių nuostolių.

6. Pagrindinės šioje metodikoje vartojamos sąvokos:

6.1. **Medžiojamųjų gyvūnų padaryta žala pasėliams** – žala, kurią medžiojamieji gyvūnai padaro javų, kukurūzų, bulvių, runkelių ir kitų žemės ūkio kultūrų pasėliams, daugiametėms žolėms, vaistiniams augalams, kultūrinėms pievoms ir ganykloms juos ištrypdami, išknisdami, išrausdami, nuskabydami, išraudami ar užtvindydami.

6.2. **Medžiojamųjų gyvūnų padaryta žala miškui** – žala, kurią medžiojamieji gyvūnai per metus padaro pakenkdami miško želdiniams ir žėliniams, jaunuolynams ar medynuose augantiems medžiams, nuskabydami jų ūglius, nulaupydami ar nutrindami žievę, nugraudami kamienus, užtvindydami mišką vegetacijos laikotarpiu, jeigu medžiai dėl to nudžiūsta.

6.3. **Medžiojamųjų gyvūnų padaryta žala ūkiniams gyvūnams** – medžiojamųjų gyvūnų daromas poveikis ūkiniams gyvūnams, dėl kurio pastarieji sužalojami arba nugaišta.

6.4. **Miško supamas žemės ūkio pasėlis** – žemės ūkio pasėlis, kurio ne mažiau kaip 75 procentai sklypo perimetro ribojasi su mišku, esančiu ne toliau kaip 500 m atstumu.

6.5. **Ūkinis gyvūnas** – gyvūnas, laikomas ar veisiamas maistui, kailiams, vaistams ir kitai produkcijai gauti, darbo ir kitais ūkininkavimo tikslais.

6.6. Kitos vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jas apibrėžia Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymas ir Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos

aplinkos ministro 2008 m. balandžio 14 d. įsakymu Nr. D1-199 „Dėl Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų“ (toliau – Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatai).

II SKYRIUS ŽEMĖS ŪKIO PASĖLIAMS PADARYTOS ŽALOS APSKAIČIAVIMAS

7. Žemės ūkio pasėliams padarytos žalos dydžiui apskaičiuoti nustatomas plotas, kuriame pasėlis yra pakenktas medžiojamųjų gyvūnų, ir pasėlio pakenkimo intensyvumas:

7.1. plotas, kuriame yra medžiojamųjų gyvūnų pakenktas pasėlis, nustatomas išmatavus visas pasėlio dalis, kuriose pastebimi medžiojamųjų gyvūnų padaryti pakenkimai;

7.2. pasėlio pakenkimo intensyvumas nustatomas, įvertinant, koku laipsniu (procentais) pakenktame plote lauktinas derlius sumažės, lyginant su nepakenktomis pasėlio vietomis. Jeigu atskiri pakenkti pasėlio plotai yra pakenkti nevienodai intensyviai, vidutinis svertinis pasėlio pakenkimo intensyvumas suskaičiuojamas pagal formulę:

$$X = \frac{S_1p_1 + S_2p_2 + S_3p_3 + \dots + S_n p_n}{S_1 + S_2 + S_3 + \dots + S_n}, (\%)$$

X - vidutinis svertinis pasėlio pakenkimo intensyvumas, %;

S₁, S₂, S₃...S_n - pasėlio dalių, pakenktų nevienodai intensyviai, plotai, ha;

p₁, p₂, p₃...p_n - atskirų pakenktų pasėlio dalių pakenkimo intensyvumas, %.

8. Derliaus netekimas (tonomis) apskaičiuojamas padauginant einamųjų metų žemės ūkio veiklos subjekto (jei tvarkoma dvejetainė apskaita) arba savivaldybės (jei tvarkoma supaprastintoji arba netvarkoma jokia apskaita) pasėlio vidutinį derlingumą iš vidutinio svertinio pasėlio pakenkimo intensyvumo ir ploto, kuriame pasėlis yra pakenktas, pagal formulę:

$$N = \frac{DX(S_1 + S_2 + S_3 + \dots + S_n)}{100}, (t)$$

N - derliaus netekimas, t;

D - einamųjų metų žemės ūkio veiklos subjekto (jei tvarkoma dvejetainė) arba savivaldybės (jei tvarkoma supaprastintoji arba netvarkoma jokia apskaita) pasėlio vidutinis derlingumas, t iš vieno ha.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-431/3D-409](#), 2015-05-22, paskelbta TAR 2015-05-22, i. k. 2015-07791

Nr. [D1-589/3D-504](#), 2016-09-06, paskelbta TAR 2016-09-07, i. k. 2016-23320

9. Derliaus netekimui apskaičiuoti naudojamas einamųjų metų žemės ūkio veiklos subjekto (jei tvarkoma dvejetainė apskaita) arba savivaldybės (jei tvarkoma supaprastintoji arba netvarkoma jokia apskaita) pasėlio vidutinis derlingumas, kuris, įvertinus pasėlio būklę (piktžolėtumą, užmirkimą, kenkėjų ir ligų išplitimą), gali būti mažinamas. Pasėlyje pasireiškus piktžolėtumui, užmirkimui, kenkėjų ar ligų išplitimui, vidutinio derlingumo mažinimo procentas apskaičiuojamas taikant šios metodikos 7.2 papunktyje nurodytą formulę. Pasėliams, kuriems žala padaroma nenuėmus derliaus laiku (javams (išskyrus grikius), ankštiniais augalais, rapsams – po rugsėjo 15 d., grikiams – po spalio 15 d., kukurūzams – po lapkričio 1 d. (auginamiems grūdams – po lapkričio 30 d.), bulvėms ir burokėliams – po spalio 1 d., kopūstams ir morkoms – po lapkričio 1 d., pašariniams runkeliams – po lapkričio 1 d., cukriniams runkeliams – po gruodžio 1 d.), vidutinis derlingumas proporcingai mažinamas, atsižvelgiant į derliaus praradimą ir kokybės prastėjimą dėl vėlavimo jį nuimti, arba žala visiškai neapskaičiuojama ir neatlyginama, jeigu pasėliai sunyko dėl gamtinių veiksnių arba vėliau juos sunaikino medžiojamieji gyvūnai dėl laiku nenuimto derliaus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-431/3D-409](#), 2015-05-22, paskelbta TAR 2015-05-22, i. k. 2015-07791

Nr. [D1-589/3D-504](#), 2016-09-06, paskelbta TAR 2016-09-07, i. k. 2016-23320

10. Žalos piniginei išraiška apskaičiuojama derliaus netekimą padauginus iš Žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinėje sistemoje (ŽŪMPRIS) skelbiamos einamųjų metų spalio

antrosios savaitės Grūdų ir aliejinių augalų sėklų supirkimo kainų (iš augintojų ir kitų vidaus rinkos ūkio subjektų) suvestinėje ataskaitoje (pagal formą GS-1) nurodytos vidutinės kainos eurais už toną (kaina su nuoskaitomis po valymo ir džiovinimo ir su priemokomis). Tų kultūrų produktams, kurių supirkimo rinkos kainų nustatyti neįmanoma, žalos pinigine išraiška apskaičiuojama taikant Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymais kasmet tvirtinamas Biologinio turto ir žemės ūkio produkcijos normatyvines kainas (toliau – normatyvinės kainos).

Apskaičiuojant žalos piniginę išraišką dėl daugiamečių žolių, kultūrinių pievų ir ganyklų pakenkimo, prie negautos produkcijos vertės pridedamos daugiamečių žolių, kultūrinių pievų ir ganyklų atnaujinimo vidutinės išlaidos, nurodytos normatyvinėse kainose.

Einamaisiais metais patirta žala apskaičiuojama ne vėliau kaip iki einamųjų metų gruodžio 31 d., išskyrus atvejus, kai derliaus netekimui apskaičiuoti naudojamas savivaldybės pasėlio vidutinis derlingumas (jei tvarkoma supaprastintoji arba netvarkoma jokia apskaita). Kai derliaus netekimui apskaičiuoti naudojamas savivaldybės pasėlio vidutinis derlingumas, einamaisiais metais padaryta žala apskaičiuojama ne vėliau kaip iki kitų metų balandžio 30 d.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-589/3D-504](#), 2016-09-06, paskelbta TAR 2016-09-07, i. k. 2016-23320

11. Jeigu vienmečiai iš rudens pasėti pasėliai pakenkiami ir žalos įvertinimas atliekamas iki pavasarinių darbų pradžios arba vertinant žalą nustatoma, kad visiškai sunaikintų pasėlių vietoje tame žemės plote nauji pasėliai gali būti įveisti ir sulaukta jų derliaus dar tais pačiais ūkiniais metais, apskaičiuojamos tik tiesioginės išlaidos, padarytos sunaikintiems pasėliams įveisti. Visiškai sunaikintais pasėliais laikomi tokie, kai pasėlio plote lauktinas derlius yra sumažėjęs daugiau kaip 70 procentų.

12. Žemės ūkio pasėlių savininkams, auginantiesiems juos miško apsuptyje iki 3 ha sklype arba ne daugiau kaip 200 m nuo pasėlių savininko sodybos nutolusiame iki 0,5 ha sklype, medžiojamųjų gyvūnų padaryta žala atlyginama tik tuo atveju, jeigu pasėliai buvo saugomi elektriniu piemeniu arba aptverti tvora, neleidžiančia kanopiniams žvėrimis patekti į pasėlį.

13. Kmynų pasėliams padaryta žala atlyginama tik tuo atveju, jeigu kmynų pasėliai buvo aptverti tvora, neleidžiančia kanopiniams žvėrimis patekti į minėtus pasėlius.

III SKYRIUS

ŪKINIAMS GYVŪNAMS PADARYTOS ŽALOS APSKAIČIAVIMAS

14. Padaryta žala sunaikinus ūkinius gyvūnus apskaičiuojama pagal ūkinio gyvūno (gyvojo svorio) praėjusio mėnesio vidutinę rinkos kainą (vidutine rinkos kaina pripažįstama ūkinio gyvūno (gyvojo svorio) vidutinė supirkimo kaina (Eur už 100 kg), skelbiama interneto svetainėje <http://www.vic.lt> / Statistinė informacija / Žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinė sistema / Mėsos sektorius / Vidaus rinka), atsižvelgiant į ūkinių gyvūnų rūšį, amžiaus grupę, jų skaičių ir svorį.

Padaryta žala sunaikinus ūkinius gyvūnus pagal šios metodikos 14 punkto nuostatas apskaičiuojama pagal formulę:

$$N = \text{SUM}(j) [(g_j \times s_j \times k_j)], \text{ Eur}$$

N – nuostoliai, patirti sunaikinus ūkinius gyvūnus, Eur;

SUM – suma;

j – ūkinio gyvūno rūšis (aibė);

g_j – ūkinių gyvūnų skaičius pagal j rūšį, vnt.;

s_j – ūkinių gyvūnų pagal j rūšį ir amžiaus grupę svoris (gyvuoju arba atstatomuoju svoriu po sunaikinimo), kg;

Atstatomasis svoris po sunaikinimo, dėl ko ūkiniai gyvūnai sužalojami ir (ar) nugaišta, apskaičiuojamas atsižvelgiant į prieš sunaikinimą buvusį ūkinio gyvūno gyvąjį svorį.

k_j – ūkinio gyvūno pagal j rūšį ir amžiaus grupę (gyvojo svorio) praėjusio mėnesio vidutinė rinkos (supirkimo) kaina, Eur už 100 kg (be PVM).

15. Jeigu ūkinio gyvūno (gyvuoju svoriu) praėjusio mėnesio vidutinė rinkos kaina (supirkimo) kaina neskelbiama šios metodikos 14 punkte nurodytoje interneto svetainėje, vadovaujamosi normatyvinėmis kainomis.

Padaryta žala sunaikinus ūkinius gyvūnus pagal šiame punkte nurodytas sąlygas apskaičiuojama pagal formulę:

$$N = \sum (j) [(g_j \times k_j)], \text{ Eur}$$

N – nuostoliai, patirti sunaikinus ūkinius gyvūnus, Eur;

SUM – suma;

j – ūkinio gyvūno rūšis (aibė);

g_j – ūkinių gyvūnų skaičius pagal j rūšį, vnt.;

k_j – ūkinio gyvūno pagal j rūšį ir amžiaus grupę normatyvinė kaina, o, jei ūkinio gyvūno pagal amžiaus grupę normatyvinė kaina nurodyta per intervalą, tuomet taikoma minimali normatyvinė kaina (Eur už vnt.) (be PVM), padauginta iš koeficiento 1,5, tačiau neviršijant tos pačios amžiaus grupės ūkiniam gyvūnui taikomos maksimalios normatyvinės kainos.

Padaryta žala sunaikinus veislinius ūkinius gyvūnus apskaičiuojama ir atlyginama pagal veislinių ūkinių gyvūnų įsigijimo dokumentuose nurodytą kainą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-603/3D-652](#), 2015-08-21, paskelbta TAR 2015-08-21, i. k. 2015-12505

16. Padaryta žala sužalojus ūkinius gyvūnus apskaičiuojama ir atlyginama pateikus gydymo išlaidas pagrindžiančius dokumentus ir veterinarijos gydytojo dokumentą apie ūkinio gyvūno sužalojimą.

IV SKYRIUS MIŠKUI PADARYTOS ŽALOS APSKAIČIAVIMAS

17. Želdiniuose, žėliniuose, jaunuolynuose ir vyresnio amžiaus medynuose stipriai pažeistų ir žuvusių tikslinių rūšių medžių daliai nustatyti vertinamo miško sklypo įstrižainėje kas 25 metrai vienas nuo kito išskiriamos apvalios apskaitos aikštelės, kurių spindulys – 4 metrai.

Apskaitos aikštelėse turi būti išskiriama:

	Sklypo plotas, ha							
	iki 0,10	0,11– 0,50	0,51– 1,00	1,01– 3,00	3,01– 6,00	6,01– 9,00	9,01– 12,00	12,01 ir daugiau
	Apskaitos barelių skaičius, vnt.							
Želdiniai, žėliniai ir iki 20 metų amžiaus jaunuolynai, taip pat vyresni medynai, jeigu juose dėl medelių būklės (vidutinio aukščio) elniniai žvėrys tebeskabo ūglius ir laužo kamienus	1	2	4	6	8	10	12	15
vyresnio amžiaus medynai	4	6	6	6	10	10	10	10

18. Apskaitos aikštelėse apskaitomi tik tikslinių rūšių medžiai, suskirstant juos pagal pažeidimo laipsnius pagal 2 priede pateiktus kriterijus, išskyrus sunykusius dėl netinkamo pasodinimo, kenkėjų, ligų ir meteorologinių veiksnių, kurie į apskaitą netraukiami. Vertinant žalą vyresnio amžiaus medynuose, apskaitos aikštelėse apskaitomi tik perspektyvūs (I–III Krafto klasės) tikslinių rūšių medžiai.

19. Stipriai pažeistų ir žuvusių tikslinės rūšies medžių dalis sklype nustatoma pagal formulę:

$$X = \frac{m_4 \times 100}{m_1 + m_2 + m_3 + m_4}, \%$$

X – stipriai pažeistų ir žuvusių tikslinių rūšių medžių dalis, %,

m₁ – sveikų ir nedaug pažeistų medžių skaičius apskaitos aikštelėse, vnt.,

m₂ – silpnai pažeistų medžių skaičius apskaitos aikštelėse, vnt.,

m₃ – vidutiniškai pažeistų medžių skaičius apskaitos aikštelėse, vnt.,

m₄ – stipriai pažeistų ir žuvusių medžių skaičius apskaitos aikštelėse, vnt.

20. Pirmos amžiaus klasės jaunuolynų pažeidimo atveju padarytos žalos pinigine išraiška apskaičiuojama 1 ha pažeisto miško atkūrimo ir išauginimo išlaidas padauginus iš stipriai pažeistų ir žuvusių tikslinių medžių rūšių medelių dalies ir sklypo ploto pagal formulę:

$$N_1 = \frac{I_s \times X \times P}{100}, \text{ Eur.}$$

N₁ – žala dėl pirmos amžiaus klasės jaunuolyno pažeidimo, Eur,

I_s – 1 ha pažeisto miško atkūrimo ir išauginimo išlaidos Eur už ha, kurias sudaro:

Eil. Nr.	Miško rūšinės sudėties grupės pagal vyraujančias medžių rūšis	Miško atkūrimo išlaidos, Eur už ha	Miško želdinių apsaugos išlaidos*, Eur už ha	Miško želdinių priežiūros išlaidos*, Eur už ha	Jaunuolynų ugdymo kirtimų išlaidos*, Eur už ha
1.	Spygliuočiai	1014	1130	1144	261
2.	Minkštieji lapuočiai	1014	869	1144	232
3.	Kietieji lapuočiai (iki 75 proc.)	1303	2404	1187	261
4.	Gryni (76 proc. ir daugiau) kietieji lapuočiai ir liepynai	1564	2404	1274	261

* – skaičiuojamos, jeigu įrodoma, kad buvo taikytos miško želdinių ir želdinių priežiūros, apsaugos priemonės, atlikti jaunuolynų ugdymo darbai,

X – stipriai pažeistų ir žuvusių tikslinių medžių rūšių medžių dalis, %,

P – sklypo plotas, ha.

Tačiau, jeigu dėl medžiojamųjų gyvūnų padarytų pakenkimų bendras gyvybingų medžių skaičius 1 ha pagal Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų 38 punktą neatitinka nustatytų reikalavimų, t. y. nepakankamas medynui suformuoti, padarytos žalos pinigine išraiška apskaičiuojama laikant, kad miškas yra žuvęs ir jį būtina atkurti. 1 ha miško atkūrimo išlaidos padauginamos iš sklypo ploto:

$$N_1 = I_s \times P, \text{ Eur.}$$

21. Antros amžiaus klasės ir vyresnio amžiaus medynų pažeidimo atveju žalos pinigine išraiška apskaičiuojama įvertinant žalą, susidariusią dėl medienos prieaugio praradimo:

$$N_2 = \frac{I_p \times S \times P}{100}, \text{ Eur.}$$

N₂ – žala dėl medienos prieaugio praradimo, Eur,

I_p – medienos prieaugio praradimo nuostoliai, iškertant nebrandžius 1,0 skalsumo medynus, nustatyti pagal 3 priedą, Eur už ha,

S – medyno skalsumas.

Tačiau, jeigu dėl medžiojamųjų gyvūnų padarytų pakenkimų bendras gyvybingų medžių skaičius 1 ha pagal Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų 38 punktą neatitinka nustatytų reikalavimų, t. y. nepakankamas medynui suformuoti, padarytos žalos pinigine išraiška apskaičiuojama laikant, kad miškas yra žuvęs ir jį būtina iškirsti ir atkurti. Tokiu atveju

medienos prieaugio praradimo nuostoliai, iškertant 1 ha nebrandaus medyno, padauginami iš skalsumo ir sklypo ploto ir pridedamos miško atkūrimo išlaidos:

$$N_2 = I_p \times S_x P + N_1, \text{ Eur.}$$

22. Kai miško želdiniai, žėliniai, jaunuolynai medžiojamųjų gyvūnų (pvz., bebrų) visiškai sunaikinti visame ar tik dalyje sklypo, apskaitos aikštelės neišskiriamos ir stipriai pažeistų ir žuvusių tikslinių rūšių medelių (medžių) dalis nenustatoma. Nustačius sunaikintų želdinių, žėlinių ir jaunuolynų plotą, žalos piniginė išraiška apskaičiuojama pagal Nuostolių dėl medienos prieaugio ir padarینگumo praradimo, kai iškertamas nebrandus medynas, apskaičiavimo metodiką, pridedant pažeisto miško atkūrimo ir išauginimo išlaidas.

V SKYRIUS

HIDROTECHNIKOS ĮRENGINIAMS PADARYTOS ŽALOS APSKAIČIAVIMAS

23. Medžiojamųjų gyvūnų padaryta žala hidrotechnikos įrenginiams atlyginama pateikus realiai patirtas išlaidas pagrindžiančius dokumentus.

24. Pagrindžiamieji dokumentai hidrotechnikos įrenginiams yra nuolatinių apžiūrų žurnalas, kuris pildomas vadovaujantis Statybos techniniu reglamentu STR 1.12.03:2006 „Hidrotechnikos statinių techninės priežiūros taisyklės“, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. D1-606 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.12.03:2006 „Hidrotechnikos statinių techninės priežiūros taisyklės patvirtinimo“, ir realiai patirtų išlaidų sąskaitos už hidrotechnikos įrenginių remonto darbus.

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-723/3D-669](#), 2013-10-01, *Žin.*, 2013, Nr. 105-5162 (2013-10-05), i. k. 113301MISAK3/3D-669

Nr. [D1-69/3D-36](#), 2015-01-22, paskelbta TAR 2015-01-23, i. k. 2015-01000

Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos žemės
ūkio pasėliams, ūkiniams gyvūnams ir miškui
apskaičiavimo metodikos
1 priedas

(Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apžiūros akto forma)

**SAVIVALDYBĖS KOMISIJA MEDŽIOJAMŲJŲ GYVŪNŲ
PADARYTAI ŽALAI APSKAIČIUOTI**

MEDŽIOJAMŲJŲ GYVŪNŲ PADARYTOS ŽALOS APŽIŪROS AKTAS Nr.

(data)

(vieta)

Mes, _____ savivaldybės komisija medžiojamųjų gyvūnų padarytai žalai įvertinti:

1. _____
(vardas, pavardė)

2. _____
(vardas, pavardė)

3. _____
(vardas, pavardė)

4. _____
(vardas, pavardė)

5. _____
(vardas, pavardė)

dalyvaujant pareiškėjui _____,
(vardas, pavardė)

medžioklės plotų naudotojo atstovui _____
(medžioklės plotų naudotojo pavadinimas)

_____,
(vardas, pavardė)

apžiūrėjome vietoje medžiojamųjų gyvūnų padarytą žalą

(žemės ūkio pasėliams, miškui, ūkiniams gyvūnams, hidrotechnikos įrenginiams):
(kas netinka, išbraukti)

1. _____, bendras plotas _____ ha, pažeidimas nustatytas _____ ha plote,
(pavadinimas)

sunaikinta _____ procentų arba _____ ha.

2. _____, bendras plotas _____ ha, pažeidimas nustatytas _____ ha plote,
(pavadinimas)

sunaikinta _____ procentų arba _____ ha.

Bendras žemės ūkio pasėlio / miško būklės įvertinimas vietoje _____
(kas netinka, išbraukti)

_____ savivaldybės komisija medžiojamųjų gyvūnų padarytai žalai įvertinti:

1. _____
(vardas, pavardė) (parašas)

2. _____
(vardas, pavardė) (parašas)

3. _____
(vardas, pavardė) (parašas)

4. _____
(vardas, pavardė) (parašas)

5. _____
(vardas, pavardė) (parašas)

Kiti dalyvavę asmenys:

1. _____
(vardas, pavardė) (parašas)

2. _____
(vardas, pavardė) (parašas)

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-69/3D-36](#), 2015-01-22, paskelbta TAR 2015-01-23, i. k. 2015-01000

TIKSLINIŲ RŪŠIŲ MEDŽIŲ PAŽEIDIMO LAIPSNIAI

Medžių rūšys	Pažeidimo laipsniai ir apibūdinimas			
	sveiki ir nedaug pažeisti	silpnai pažeisti	vidutiniškai pažeisti	stipriai pažeisti ir žuvę
Pušis	Nuskabyta mažiau kaip 30 % menturinių šakučių ūglių. Žievė nepažeista	Nuskabyta nuo 30 iki 50 % menturinių šakučių ūglių, yra pavienių iki 1 cm pločio žaizdų kamieno žievėje su tarp jų išlikusiu brazdu	Vieną kartą nuskabytas viršūninis ūglis ir nuo 30 iki 50 % menturinių šakučių ūglių; nuskabyta daugiau kaip 50 % menturinių šakučių ūglių, yra ištisinių žaizdų žievėje, iki 1/3 kamieno apskritimo ilgio	2–3 kartus nuskabytas viršūninis ūglis ir nuo 30 iki 50 % menturinių šakučių ūglių. 1–3 kartus nuskabytas viršūninis ūglis ir daugiau kaip 50 % menturinių šakučių ūglių, nulaužtas kamienas (nėra prieaugio į aukštį, džiūstančios šakos, stagarai), yra ištisinių žaizdų žievėje, nuo 1/3 iki 2/3 kamieno apskritimo ilgio
Eglė	Nuskabyta mažiau kaip 30 % menturinių šakučių ūglių, yra iki 1 cm pločio pavienių žaizdų kamieno žievėje su tarp jų išlikusiu brazdu	Vieną kartą nuskabytas viršūninis ūglis ir nuo 30 iki 50 % menturinių šakučių ūglių, yra iki 5 cm pločio žaizdų kamieno žievėje	2 kartus nuskabytas viršūninis ūglis ir nuo 30 iki 50 % menturinių šakučių ūglių, yra nuo 5 iki 10 cm pločio žaizdų kamieno žievėje	3 kartus ir daugiau nuskabytas viršūninis ūglis ir daugiau kaip 50 % menturinių šakučių ūglių (nėra prieaugio į aukštį, džiūstančios šakos, stagarai), yra platesnių kaip 10 cm žaizdų kamieno žievėje
Ažuolas	Nuskabyta mažiau kaip 30 % šoninių šakučių ūglių, yra pavienių iki 5 cm pločio žaizdų su tarp jų išlikusiu brazdu	Vieną kartą nuskabytas viršūninis ūglis ir nuo 30 iki 50 % šoninių šakučių ūglių, yra ištisinių žaizdų žievėje, iki 1/3 kamieno apskritimo ilgio	2–3 kartus nuskabytas viršūninis ūglis ir nuo 30 iki 50 % šoninių šakučių ūglių, yra ištisinių žaizdų žievėje, nuo 1/3 iki 2/3 kamieno apskritimo ilgio	Daugiau kaip 3 kartus nuskabytas viršūninis ūglis ir daugiau kaip 50 % šoninių šakučių ūglių, nulaužtas kamienas (stagariukai su siūliniais ūgliais, besikrūmijantys), yra platesnių kaip 2/3 kamieno apskritimo ilgio žaizdų žievėje
Drebulė	Nuskabyta mažiau kaip 30 % šoninių šakučių ūglių.	Vieną kartą nuskabytas viršūninis ūglis ir nuo 30 iki 50	2 kartus nuskabytas viršūninis ūglis ir nuo 50 iki 75 % šoninių šakučių	3 kartus ir daugiau nuskabytas viršūninis ir daugiau kaip 75 % šoninių šakučių ūglių (be prieaugio

	Žievė nepažeista	% šoninių šakučių ūglių. Pavienės iki 1 cm pločio žaizdos kamieno žievėje su tarp jų išlikusiu brazdu	ūglių. Nuo 1 iki 3 cm pločio žaizdos kamieno žievėje	į aukštį, stagarai). Platesnės kaip 3 cm žaizdos kamieno žievėje
Uosis, klevas ir kitos	Nuskabyta mažiau kaip 30 % šoninių šakučių ūglių. Žievė nepažeista	Iki 3 kartų nuskabytas viršūninis ūglis ir nuo 30 iki 50 % šoninių šakučių ūglių, yra pavienių iki 1 cm pločio žaizdų kamieno žievėje su tarp jų išlikusiu brazdu	Daugiau kaip 3 kartus nuskabytas viršūninis ūglis ir nuo 50 iki 75 % menturinių šakučių ūglių, yra nuo 1 iki 3 cm pločio žaizdų kamieno žievėje	Daugiau kaip 3 kartus nuskabytas viršūninis ūglis ir nuo 75 iki 100 % šoninių šakučių ūglių (nėra prieaugio į aukštį, stagarai), yra platesnių kaip 3 cm žaizdų kamieno žievėje

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-69/3D-36](#), 2015-01-22, paskelbta TAR 2015-01-23, i. k. 2015-01000

NUOSTOLIŲ DĖL MEDIENOS PRIEAUGIO IR PADARINGUMO PRARADIMO PAŽEIDUS NEBRANDŲ MEDYNĄ APSKAIČIAVIMO METODIKA

1. Nuostoliai kiekvienam taksaciniam miško sklypui pagal jo medyno rūšinę sudėtį skaičiuojami, pradedant antra medynų amžiaus klase.

2. Pažeisto medyno rūšinė sudėtis, bonitetas, amžiaus klasė ir skalsumas nustatoma pagal miškotvarkos medžiagą arba – įtaksuojant medynus vietoje.

3. Lentelėje surandami nuostoliai dėl kiekvienos medžių rūšies ir apskaičiuojamas taksacinio miško sklypo vidutinis nuostolis eurai už vieną hektarą.

4. Apskaičiuoti taksacinio miško sklypo vieno hektaro nuostoliai dauginami iš skalsumo ir iš medyno ploto. Bendra pažeistų medynų nuostolių suma gaunama, sudėjus nuostolius, apskaičiuotus iš visų taksacinių miško sklypų.

Medienos prieaugio praradimo nuostoliai, iškertant nebrandžius 1,0 skalsumo medynus (tūkst. Eur už hektarą)

Medyno amžiaus klasė	Bonitetas						
	Ia	I	II	III	IV	V	Va
Pušis							
II	1,3	1,0	0,8	0,6	0,4	0,3	0,1
III	1,6	1,3	1	0,7	0,5	0,3	0,2
IV	1,8	1,5	1,2	0,9	0,6	0,4	0,3
V	1,9	1,6	1,3	1,0	0,7	0,5	0,3
VI	1,9	1,6	1,4	1,1	0,8	0,6	0,3
VII	1,7	1,5	1,3	1,1	0,8	0,6	0,4
VIII	1,4	1,3	1,1	1,0	0,8	0,6	0,4
IX	0,9	0,9	0,8	0,7	0,6	0,5	0,3
X	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,2	0,1
Eglė							
II	-	2,1	1,6	1,1	0,7	-	-
III	-	2,5	1,9	1,4	0,8	-	-
IV	-	2,6	2,2	1,6	1,0	-	-
V	-	2,5	2,2	1,7	1,1	-	-
VI	-	2,1	1,9	1,5	1,1	-	-
VII	-	1,5	1,4	1,2	0,8	-	-
VIII	-	0,6	0,6	0,5	0,4	-	-
Ažuolas							
II	1,4	1,1	0,9	0,7	-	-	-
III	1,7	1,4	1,2	1,0	-	-	-
IV	2,1	1,7	1,5	1,2	-	-	-
V	2,5	2,1	1,9	1,5	-	-	-
VI	2,7	2,3	2,1	1,8	-	-	-
VII	2,8	2,4	2,4	2,1	-	-	-
VIII	2,5	2,4	2,5	2,2	-	-	-
IX	2,2	2,2	2,4	2,1	-	-	-

X	1,8	1,8	2,1	1,9	-	-	-
XI	1,3	1,2	1,5	1,4	-	-	-
XII	0,6	0,5	0,6	0,6	-	-	-
Uosis							
II	1,2	0,9	0,7	0,5	-	-	-
III	1,4	1,2	0,8	0,6	-	-	-
IV	1,6	1,3	1,0	0,7	-	-	-
V	1,7	1,4	1,2	0,8	-	-	-
VI	1,7	1,5	1,2	0,9	-	-	-
VII	1,6	1,5	1,3	1,0	-	-	-
VIII	1,4	1,4	1,2	1,0	-	-	-
IX	1,1	1,1	1,0	0,8	-	-	-
X	0,5	0,5	0,4	0,3	-	-	-
Beržas							
II	1,2	0,9	0,6	0,4	0,3	0,1	-
III	1,3	1,0	0,7	0,5	0,3	0,1	-
IV	1,2	0,9	0,6	0,4	0,3	0,1	-
V	0,8	0,6	0,4	0,3	0,2	0,1	-
VI	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	-
Drebulė							
II	0,3	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	-
III	0,3	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	-
IV	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,03	-
Juodalksnis							
II	0,4	0,3	0,2	0,1	-	-	-
III	0,4	0,3	0,2	0,1	-	-	-
IV	0,3	0,3	0,2	0,1	-	-	-
V	0,2	0,2	0,1	0,1	-	-	-
VI	0,1	0,03	0,03	0,0	-	-	-
Baltalksnis							
II	0,03	0,03	0,03	0,0	-	-	-
III	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-

Pastaba. Skroblas, klevas, guobiniai ir kitos nenurodytos medžių rūšys įkainojamos pagal beržo kainas. Kainos žemesniuose nenurodytuose bonitetuose nustatomos pagal lentelėje nurodyto žemiausio boniteto kainas, eglės Ia boniteto kainos – pagal I boniteto kainas.

Papildyta priedu:

Nr. [D1-69/3D-36](#), 2015-01-22, paskelbta TAR 2015-01-23, i. k. 2015-01000

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-431/3D-409](#), 2015-05-22, paskelbta TAR 2015-05-22, i. k. 2015-07791

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas Nr. [D1-723/3D-669](#), 2013-10-01, Žin., 2013, Nr. 105-5162 (2013-10-05), i. k. 113301MISAK3/3D-669 Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. rugšėjo 23 d. įsakymo Nr. 486/359 "Dėl Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos žemės ūkio pasėliams ir miškui apskaičiavimo metodikos patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [D1-69/3D-36](#), 2015-01-22, paskelbta TAR 2015-01-23, i. k. 2015-01000

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. rugsėjo 23 d. įsakymo Nr. 486/359 "Dėl Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos žemės ūkio pasėliams, ūkiniams gyvūnams ir miškui apskaičiavimo metodikos patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [D1-431/3D-409](#), 2015-05-22, paskelbta TAR 2015-05-22, i. k. 2015-07791

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. rugsėjo 23 d. įsakymo Nr. 486/359 "Dėl Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos žemės ūkio pasėliams, ūkiniams gyvūnams ir miškui apskaičiavimo metodikos patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [D1-603/3D-652](#), 2015-08-21, paskelbta TAR 2015-08-21, i. k. 2015-12505

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. rugsėjo 23 d. įsakymo Nr. 486/359 „Dėl Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos žemės ūkio pasėliams, ūkiniams gyvūnams ir miškui apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [D1-589/3D-504](#), 2016-09-06, paskelbta TAR 2016-09-07, i. k. 2016-23320

Dėl aplinkos ministro ir žemės ūkio ministro 2002 m. rugsėjo 23 d. įsakymo Nr. 486/359 „Dėl Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos žemės ūkio pasėliams, ūkiniams gyvūnams ir miškui apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo